

A Fővárosi Ítéltábla a Schneider & Pataki ... Iroda (**cím**, ügyintéző: dr. Patakiné dr. Schneider Márta ügyvéd) által képviselt felperes neve(felperes címe) felperesnek, a Csenterics ... Iroda (**cím**, ügyintéző: dr. Csenterics Ferenc ügyvéd) által képviselt dr. alperes neve(**alperes címe**) alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2018. március 27. napján meghozott 20.P.20.038/2017/25. számú ítélete ellen a felperes részéről 27., az alperes részéről 26. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

**í t é l e t e t:**

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja. Az alperes marasztalását 13.549.203 (Tizenhárommillió-ötszáznegyvenkilencezer-kétszázhárom) forintra és ebből 4.305.725 (Négy millió-háromszázötzezer-hétszázhuszonöt) forint után 2006. április 26-tól, 7.843.478 (Hétmillió-nyolcszáznegyvenháromezer-négy százhetvennyolc) forint után 2011. április 11-től, 1.400.000 (Egy millió-négy százezer) forint után 2006. október 6-tól 2013. június 30-ig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon, 2013. július 1-től a teljesítésig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatára felemeli.

Az alperes által fizetendő elsőfokú eljárási illetéket 306.000 (Háromszázhatvan) forintra, a fellebbezési eljárási illetéket 550.700 (Ötszázötvenezer-hétszáz) forintra, a szakértői költséget 59.600 (Ötvenkilencezer-hatszáz) forintra leszállítja. Az állam által viselt elsőfokú eljárási illetéket 594.000 (Ötszázkilencvennégyezer) forintra, a fellebbezési eljárási illetéket 1.069.100 (Egy millió-hatvankilencezer-száz) forintra, a szakértői költséget 115.670 (Száz tizenöt ezer-hatszázhatvan) forintra felemeli.

Az alperes perköltség fizetésére kötelezését mellőzi. A felperes által alperesnek fizetendő perköltséget 734.570 (Hétszázharmincnégyezer-ötszázhatvan) forintra felemeli. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 168.000 (Százhatvannyolcezer) forint másodfokú perköltséget, továbbá térítsen meg az államnak a Nemzeti Adó- és Vámhivatal felhívására 1.084.800 (Egy millió-nyolcvannégyezer-nyolcszáz) forint fellebbezési illetéket. A további 415.500 (Négy száz tizenöt ezer-ötszáz) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

A felperes házastársa, **örökhagyó neve** (továbbiakban: örökhagyó) 2003. június 16-án végintézkedés hátrahagyásával elhunyt. Végintézkedés hiányában törvényes örököse gyermeke, **B.Sz.**, valamint túlélő házastársa, a felperes. Az örökhagyó 2003. június 12. napján írásbeli magánvégrendeletet készített, amelyben úgy rendelkezett, hogy halála esetén minden ingó és ingatlan vagyonának felét felesége, a felperes örökölje. Végrendelete végrehajtójának az azt készítő, ellenjegyző dr. alperes neveügyvédet, az alperest jelölte ki. A hagyatéki eljárásban az örökhagyó gyermeke, **B.Sz.** a végrendeletet nem fogadta el érvényesnek. Erre tekintettel a hagyatéki ügyben eljáró közjegyző a 2003. december 8. napján meghozott .../6. számú végzésével az örökhagyó leltárba vett hagyatékának (a V., belterületi .../A/1. hrsz.-ú, V., Sz. utca 5. szám alatti lakásingatlan 14.070.000 forint értékben, a v.-i ... hrsz.-ú, V., R. út 1. szám alatti ingatlan ¼ része 1.200.000 forint értékben, a C. Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.-ben az örökhagyó vagyoni betétje 5.000 forint értékben) ½ részét ideiglenes hatállyal végrendeleti öröklés jogcímén a felperesnek, a további ½ részét törvényes öröklés jogcímén **B.Sz.-nek** adta át a felperes özvegyi haszonélvezeti jogával terheltlen.

**B.Sz.** pert indított a jelen per felperese ellen az örökhagyó írásbeli végrendelete érvénytelenségének megállapítására. A Pest Megyei Bíróság a 2006. január 18. napján meghozott 6.P.28.003/2005/5. számú ítéletével megállapította, hogy az örökhagyó 2003. június 12. napján kelt írásbeli magánvégrendelete érvénytelen, mert a végrendelet tételénél közreműködő egyik tanú, **B.I.** az örökhagyó testvére volt, aki a végrendeleti örökös hozzátartozója. Ennélfogva a végrendeleti örökös juttatásának érvénytelenségére figyelemmel, az örökhagyó végrendelete érvénytelen.

Az ítélet meghozatalát követően, az örökhagyó hagyatéki ügyében eljáró közjegyzőnek **B.I.** a C. Kereskedelmi és Szolgáltató Bt. nevében bejelentést tett, melyben előadta, hogy az örökhagyó a ...nál értékpapírokat vásárolt, melyeket jelenleg is a bank kezel. A betéti társaságnak 34.039.890 forint tőkére és kamataira követelése áll fenn a hagyatékkal szemben, ezért igénye kielégítéséig az értékpapírok zárolását kérte. A hagyatéki ügyben eljáró közjegyző a 2006. június 14. napján meghozott .../23. számú végzésével, mint vitás ingóságot, a ... Zrt.-nél az örökhagyó nevében nyilvántartott értékpapírszámlán elhelyezett Budapest Állampapírokat és Budapest Kötvényt, valamint a pénzeszközök követelést a hagyatékból kihagyta. További rendelkezésével a korábban meghozott ideiglenes hatályú hagyatékátadó végzésben megjelölt hagyatékot a törvényes öröklés rendje szerint **B.Sz.-nek** adta át, a túlélő házastárs, a felperes özvegyi haszonélvezeti jogával terheltlen. A végzés ellen **B.Sz.** fellebbezett, melyben az értékpapírok átadásának mellőzését sérelmezte. A fellebbezés folytán a Pest Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság a 2006. október 17. napján meghozott 3.Pkf.23.549/2006/2. számú végzésével a közjegyző végzésének fellebbezett rendelkezését megváltoztatta és a hagyatékból kihagyott vitás ingóságokat törvényes öröklés jogcímén a túlélő házastárs özvegyi jogával terheltlen az örökhagyó gyermekének adta át.

Annak ellenére, hogy az örökhagyó nevében nyilvántartott értékpapírok a felperes özvegyi haszonélvezeti jogával terheltlen kerültek átadásra, **B.Sz.** egyedül rendelkezett az értékpapírok eladásáról és a ... Zrt. ezek ellenértékéért 2007. április 10-én 38.989.241 forintot, április 11-én 3.831.585 forintot fizetett ki részére. Ezért a felperes a ... Zrt. és **B.Sz.** ellen pert indított. A Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma a 2012. december 11. napján meghozott 31.G.40.215/2012/17. számú ítéletével kötelezte a ... Zrt. I. rendű, és **B.Sz.** II. rendű alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a jelen per felperesének 8.581.513 forintot és annak 2011. szeptember 20. napjától járó törvényes mértékű kamatát, valamint 2.865.402 forint lejárt kamatot és perköltséget. A Fővárosi Ítélet tábla az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezéseit a 2014. május 27. napján meghozott

10.Gf.40.424/2013/4. számú ítéletével helybenhagyta. Az első- és másodfokú ítélet indokolása szerint, a haszonélvezőt az értékpapírok hasznaként azok örökhagyó halálakor és eladásakor fennálló értékének különbsége illette, ami 8.581.513 forint. A felperes által kifogásolt jogügylet haszonélvezeti joga megszűnéséhez vezetett, mert az értékpapírok kikerültek az örökös birtokából, így azok a továbbiakban semmilyen hasznot nem tudnak hajtani. Ezért a felperes kára az értékpapírok megszűnésének időpontjában következett be a különbözeti összeg erejéig, mert azok akkori hasznát haszonélvezeti joga ellenére nem kapta meg.

A felperes az alperesi ügyvéd ellen kártérítési igényt jelentett be a ... Egyesületénél, aki a 2006. április 14. napján kelt határozatával a kárigényt 5.000.000 forint erejéig elismerte, melyből az ügyvéd önrésze 750.000 forint. Az alperes 2006. április 25. napján a felperesnek önrészként 750.000 forint kártérítést megfizetett.

A felperes módosított keresetében az alperest kártérítésként 18.753.498 forint és annak 2003. június 16. napjától a kifizetésig járó a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni. Keresete ténybeli alapjaként előadta, hogy az alperes által készített végrendelet érvénytelen, ezért a felperes emiatt nem jutott hozzá a végrendelet szerint őt megillető örökréséhez a hagyaték 1/2 részéhez. Kártérítési követelése összegének megállapítása körében előadta, hogy az örökhagyó hagyatékába tartozó **v.-i** ingatlan 1/2 részének értéke a perben beszerzett szakértői vélemény szerint az örökhagyó halálakor 11.250.000 forint volt. Ez az ingatlan a házastársak által lakott közös lakás volt, melyre a haszonélvezet megváltására nem kerülhetett sor. Erre tekintettel ezen ingatlan vonatkozásában a felperest ért kár az ingatlan 1/2 részének értéke, azaz 11.250.000 forint. A ... ingatlan örökhagyó halálakor fennálló, szakértő által megállapított értéke a hagyatékba tartozó 1/4 illetőség vonatkozásában 3.800.000 forint, melyből a felperes végrendelet érvényessége folytán ennek feléhez jutott volna 1.900.000 forint értékben. Ebből levonva a felperes erre eső haszonélvezeti jogának értékét, ami 760.000 forint, az adott ingatlan vonatkozásában a felperes kára 1.140.000 forint. **B.Sz.-nek** a bank az állampapírok és a kötvények ellenértékeként összesen 42.820.826 forintot fizetett ki, melyből a végrendelet érvényessége esetén a felperest 21.410.413 forint illette volna meg. Ebből levonva a haszonélvezeti jog értékét (8.581.513 forint), az eredmény 12.828.900 forint, ami a felperes kára. Ebből a ... megtérített 2.865.402 forint lejárt kamatot, továbbá a felperes ebből helyezte levonásba az alperes és az ... Biztosító által térített 5.000.000 forintot, melynek eredményeként 4.963.498 forint az a kár, ami az értékpapírok és kötvények tekintetében a felperesnél nem térült meg. Ezen túlmenően a felperes megtéríteni kérte a végrendelet érvénytelenségének megállapítására irányuló perben felmerült és általa fizetendő 1.400.000 forint költséget, ami szintén kárként jelentkezett nála.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. A kártérítési felelősségét nem vitatta, mert az ő tevékenysége miatt állapította meg a bíróság a végrendelet érvénytelenségét. Álláspontja szerint azonban a felperes által érvényesített kártérítés összezszerűségében téves. A kár megítélésénél valamennyi a hagyatékba tartozó vagyontárgy az ingatlanok, valamint az állampapírok és az értékpapírok vonatkozásában az örökhagyó halálakor fennálló értékből kell kiindulni. Nem tudható, hogy a felperes az általa öröklendő értékpapírokkal mit tett volna. Emellett nem tett meg mindent a kár elhárítása, illetve csökkentése érdekében, ezért nem kell megtéríteni kárának azt a részét, ami abból származott, hogy kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget. Amennyiben ugyanis a felperes kérte volna a hagyaték átadásánál özvegyi haszonélvezeti joga megváltását, úgy a végrendeletnek megfelelően hozzájuthatott volna a hagyaték 1/2 részének állagához. Álláspontja szerint az értékpapírokat az örökhagyó halálakor fennálló értékük alapján lehet számba venni. Mivel a perbeli esetben dematerializált értékpapírokról van szó, azokhoz kapcsolódóan a haszonélvezeti jog ellenértékét nem lehet megállapítani, illetve nincs is az ezekre fennálló haszonélvezeti jognak

értéke, mert ezek után a részvényekhez hasonlóan nem osztalékot vagy kamatot fizetnek. A piaci környezettől függően az értékpapírok értéke változik, csökkenhet vagy növekedhet és a növekmény a tulajdonost illeti, ezért nem ért egyet a Fővárosi Törvényszék értékpapírokkal kapcsolatos jogerős ítéletében foglaltakkal. Nem tudható továbbá, hogy a felperes 50%-ának tulajdonjoga öröklését követően mit tett volna az értékpapírokkal, ezért e tekintetben az alperesnek kártérítési felelőssége nincs, mert az ezzel kapcsolatos kár nem az alperes, hanem **B.Sz.** és a bank jogellenes magatartása miatt következett be. Mindezek mellett az 1.400.000 forintos perköltségre vonatkozó igényt az alperes elkésetten előterjesztettnek tekintti, mert nem emlékszik arra, hogy a kereset eredeti előterjesztésétől kezdődően a felperes bármikor ezt a keresetet fenntartotta volna, vagy az érdemben tárgyalásra került volna, melyre való utalást az eljárás során hozott első- és másodfokú határozat sem tartalmaz. Emellett a végrendelet érvénytelenségének megállapítására irányuló perben a felperes a perköltség vonatkozásában fellebbezést terjesztett elő, ami azonban elkésett, és azt a bíróság elutasította. Erre tekintettel nem tudható, hogy érdemben a perköltséggel kapcsolatban mi lett volna a másodfokú bíróság döntése. Emellett fontosnak tartja kiemelni az alperes, hogy a felperes a perben egyezséget is köthetett volna az ellenérdekű féllel, mert a perben kétségtelenül látható volt, hogy a végrendeletnek olyan alaki hibája van, ami egyértelműen bizonyított. A kifejtettek mellett az alperes hivatkozott arra is, hogy a bank és a törvényes örökös ellen indított perben a bíróság 8.581.513 forintot és 2.865.402 forintot ítélt meg a felperes részére, továbbá az alperes és biztosítója összesen 5.000.000 forint kártérítést már megfizetett a felperesnek.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 9.310.000 forintot és annak 2003. június 16. napjától a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamatával egyező mértékű kamatát. Megállapította, hogy a felperes helyett az 513.000 forint elsőfokú és 964.400 forint másodfokú eljárási illetéket az állam viseli, továbbá ugyancsak az állam viseli a felperes helyett a 99.900 forint szakértői díjat. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az államnak 387.000 forint elsőfokú és 727.500 forint másodfokú eljárási illetéket, továbbá a Budapest Környéki Törvényszék Gazdasági Hivatala felhívására 75.370 forint szakértői költséget. Ezen túlmenően kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 344.000 forint + áfa perköltséget. A felperest az alperes javára 456.000 forint + áfa perköltség megfizetésére kötelezte. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Az ítélet indokolása szerint a kereset részben alapos. A perben a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az alperes jogellenes magatartásával a célzott joghatás kiváltására alkalmatlan végrendeletet készített, ezért a kereseti kérelemben érvényesített összegű kára keletkezett, mivel a végrendelet érvénytelensége folytán nem jutott hozzá a hagyaték 1/2 részének állagához. Az alperes a kereset jogalapját elismerte, ezért azzal szemben a kimentés körében terhelte bizonyítási kötelezettség. Emellett a felperes elismerte, hogy kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget, mert nem kérte az özvegyi haszonélvezeti joga megváltását. Az alperes a felperes kárenyhítési kötelezettsége körében hivatkozott arra is, hogy a végrendelet érvénytelenségének megállapítására irányuló perben **B.Sz.** a keresettől elállt, melyhez azonban a felperes nem járult hozzá, ezért döntött a bíróság a végrendelet érvénytelensége tárgyában. Ezzel kapcsolatban az elsőfokú bíróság a peres iratokhoz csatolt 6.P.28.003/2005. számú és az ahhoz csatolt 6.P.25.357/2005. számú, valamint a 6.P.25.186/2003. számú peres iratokat vizsgálva megállapította, miszerint ezen iratok között **B.Sz.** részéről olyan nyilatkozat nem volt fellelhető, mely szerint keresetétől elállt. A Pest Megyei Bíróság előtt 6.P.25.186/2003. szám alatt folyamatban lévő ügyben a bíróság keresetet elutasító határozatot hozott, amit a Fővárosi Ítéletábra az 1.Pf.20.621/2005/4. számú végzésével hatályon kívül helyezett. Ennek alapján a 6.P.28.003/2005. számú újabb eljárásban a bíróság ítéletével megállapította, hogy az örökhagyó végrendelete érvénytelen, ezt meghaladóan a keresetet elutasította és a jelen per felperesét 1.400.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte. Tény, hogy ezen iratok között

fellelhető egy 6.P.25.357/2005. számú ügy, melynek felperese **B.Sz.** volt, míg alperese a jelen per felperese, de ebben az ügyben a keresettől elállásra nem került sor, ez a per egyesítésre került, és a kereset egységesen a 6.P.28.003/2005. szám alatti perben nyert elbírálást. Az ezen perben hozott ítélet a per főtárgya tekintetében első fokon jogerőre emelkedett, mert az ellene benyújtott fellebbezés elkésett. Az, hogy a felperes nem kötött egyezséget a végrendelet érvénytelensége iránti perben, terhére nem volt értékelhető. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság jelen perben a végrendelet érvénytelenségének megállapítása iránti perrel összefüggésben a Ptk. 340. § (1) bekezdése alapján a felperes közrehatása értékelésével a kár összegét 1.100.000 forintban határozta meg. E tekintetben utalt arra, hogy a felperes részéről a kereset nem volt „elkészt”, mert a perköltség iránti követelése a keresetlevélben is szerepel, bár nem vitásan a hosszadalmas per alatt ez vizsgálatot nem nyert, és arra sem az első-, sem pedig a másodfokú határozat nem tett utalást.

Ezt követően az elsőfokú bíróság abban a kérdésben foglalt állást, miszerint az, hogy a felperes az özvegyi haszonélvezeti joga megváltását nem kérte, mi módon és mennyiben értékelhető terhére. Hangsúlyozta az elsőfokú bíróság, hogy a felperes számszaki levezetése megfelelő kiindulási alap a kereset összezszerűségének meghatározásához. A perben beszerzett aggálymentes és a felek által is elfogadott szakértői vélemény szerint a hagyatékba tartozó **V., Sz.** utca 5. szám alatti ingatlan forgalmi értéke 2003 júniusában 22.500.000 forint volt. Ezen ingatlan vonatkozásában a haszonélvezeti jog nem volt megváltható, melynek értéke a teljes ingatlan vonatkozásában 9.000.000 forint. A ... ingatlan forgalmi értéke ugyancsak 2003 júniusában 3.800.000 forint volt. Osztotta az elsőfokú bíróság az alperesnek azt az álláspontját, hogy ha a felperes kéri a hagyatéki eljárásban özvegyi haszonélvezeti joga megváltását, megszerezhetne volna az egész hagyaték 3/4 részének állagát. Mivel a felperes beismerése szerint a haszonélvezeti joga megváltására kérelmet nem terjesztett elő, az elsőfokú bíróság a kár összegét ezen közrehatás figyelembevételével állapította meg.

A **v.-i** és a ... ingatlan tekintetében a felperes 20. és 21/F/1. sorszám alatt korrigált számszaki levezetését elfogadta. Megállapította, hogy kára a lakott **v.-i** ingatlan 30%-a, azaz 6.750.000 forint, míg a ... ingatlan vonatkozásában a 3.800.000 forint 20%-a, azaz 760.000 forint. Ennek alapján a két ingatlan tekintetében a felperest ért kár (6.750.000 + 760.000) összesen 7.510.000 forint.

Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint **B.Sz.** által értékesített örökség tárgyát képező értékpapírok vonatkozásában a felperes haszonélvezetéből eredő kára 8.581.513 forint tőke és 2.865.402 forint lejárt kamat tekintetében megtérülést nyert. Ezen túlmenően nem vitatottan az alperes és biztosítója összesen 5.000.000 forint kártérítést fizetett részére, ezért a megtérült kár összesített értéke 16.446.915 forint. Nem osztotta az elsőfokú bíróság a felperesnek azt az érvelését, hogy a kár **B.Sz.** jogellenes értékesítése miatt, az értékesítés időpontjában következett be, mert az alperes károkozó magatartása az okiratszerkesztés volt, a károsodás bekövetkezésének időpontja ezért az örökhagyó halálának napja, azaz 2003. június 16. napja volt. Ezzel az alperes magatartása folytán a károsodás folyamata elindult, majd később folytatódott az értékesítéssel, az alperes azonban csak saját magatartásával oksági összefüggésben okozott kárért felelhet. Az értékpapírok értéke a hagyaték megnyíltakor 34.247.313 forint volt, amelynek 1/2 része értéke 17.123.660 forint. Osztotta az elsőfokú bíróság az alperes azon álláspontját, hogy az immateriális értékpapírokra tekintettel a haszonélvezeti jog értéke nem számítható ki, mert nem tudható, hogy a felperes az értékpapírokkal mit tehetett vagy tett volna. Mivel a felperes korábban már hozzájutott 16.446.915 forint értékhez, a különbözet 676.745 forint, ami kárként jelentkezik, és mivel a haszonélvezeti joga nem számítható, ezt a bíróság mérlegeléssel általános kártérítésként 700.000 forintban határozta meg.

A kifejtettek alapján a felperes kára a két ingatlan tekintetében 7.510.000 forint, az értékpapírok

vonatkozásában 700.000 forint, továbbá az 1.100.000 forint perköltség, ami összesen 9.310.000 forint. Erre tekintettel a bíróság alperest 9.310.000 forint kártérítés megfizetésére kötelezte a Ptk. 318. § (1) bekezdése és a 339. § (1) bekezdése alapján. A kárösszegezésénél értékelte azt a körülményt, hogy a felperes a Ptk. 340. § (1) bekezdése szerinti kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget, mert haszonélvezeti joga megváltását nem kérte, holott arra a hagyatéki eljárás befejezéséig, azaz 2006. június 14. napjáig lehetősége lett volna. A késedelmi kamat megfizetéséről a bíróság a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerint rendelkezett. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A felperes a perben túlnyomórészt pernyertes lett, ezért az elsőfokú bíróság a perköltségről a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján határozott. A felperes pernyertessége 43% volt, melynek alapján a költségek ebben az arányban terhelik. Ennek megfelelően kötelezte a felperest az alperes részére a perköltség megfizetésére, továbbá a költségmentességére tekintettel úgy rendelkezett, hogy a terhére eső illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli. Ugyanezen szempontok alapján kötelezte az alperest a perköltség megfizetésére, valamint a pervesztességével arányos eljárási illetékek megtérítésére. Az elsőfokú bíróság a perben felmerült szakértői költséget részletes pernyertességükre tekintettel ennek aránya alapján megosztotta, az alperest kötelezte a reá eső költség megfizetésére, míg a felperes költségmentességére tekintettel úgy rendelkezett, hogy az egyébként a terhére eső költséget az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen mindkét fél fellebbezett.

A felperes fellebbezésében kérte, hogy az ítélet tábla az elsőfokú ítéletet változtassa meg és keresetének teljes egészében adjon helyt, továbbá kötelezze az alperest mindkét eljárás költségeinek megfizetésére. Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet megalapozatlan és jogszabálysértő. Az elsőfokú bíróság a **v.-i** és a ... ingatlanok vonatkozásában a felperes számításától eltérően nem 13.150.000 forintban, hanem csak 7.510.000 forintban állapította meg kárát, mivel álláspontja szerint a **v.-i** ingatlan tekintetében a haszonélvezeti jog szakértő által megállapított értéke az ingatlan 30%-a, míg a ... ingatlan vonatkozásában 20%. Ez az álláspont téves. A Fővárosi Ítélet tábla az 1.Pf.21.425/2015/13/II. számú végzésében kifejtette, hogyha az alperes érvényes végrendeletet készít, a felperes a teljes hagyaték 3/4 részének állagát szerezhette volna meg, haszonélvezeti jogának megváltásával. A **v.-i** ingatlan esetén a haszonélvezet megváltására nem kerülhetett volna sor, ezért ezen ingatlan vonatkozásában a felperest kárenyhítési kötelezettség nem terhelte, ezért téves az elsőfokú bíróságnak az a számítása, hogy az adott ingatlan tekintetében a felperes kára a forgalmi érték 30%-a, ugyanakkor nem állapítható meg az elsőfokú ítéletből, hogy az elsőfokú bíróság a kárt miért az ingatlan 30%-ában jelölte meg, és az a ... ingatlan vonatkozásában miért 20%. Mindezekkel szemben a felperes számítása fogadható el, ami az elsőfokú bíróság megállapításával szemben 13.150.000 forint. Az elsőfokú bíróság tévesen mérlegelte a végrendelet érvénytelensége miatti perben felmerült perköltség összegét, amit a felperesnek azért kellett viselnie, mert az alperes érvénytelen végrendeletet készített, ezért a felperesi költség 1.400.000 forintról 1.100.000 forintra való leszállítása, illetve számbavétele nem helytálló. Okszerűtlen mérlegeléssel jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy az értékpapírok vonatkozásában a felperes általános kára csupán 700.000 forint az általa érvényesített 4.963.498 forinttal szemben. Az általános kártérítés feltételei nem állnak fenn, mert a kár összege kiszámítható, és azt a felperes keresete részletezésénél pontosan levezette. Téves az elsőfokú bíróságnak az a következtetése is, hogy az értékpapírokkal kapcsolatos károkozásban az alperesnek csak a végrendelet érvénytelensége tekintetében volt közrehatása, a további kárt az értékpapírok eladásával **B.Sz.** közvetlen magatartása idézte elő. Az, hogy **B.Sz.** az értékpapírokat értékesítette, a végrendelet érvénytelenségének következménye, továbbá utalt a felperes arra is, hogy keresetében ezzel összefüggésben kizárólag azt a kárát érvényesítette az alperessel szemben, ami a ...tól nem térült meg.

Az alperes fellebbezésében kérte, hogy az ítélet az elsőfokú ítéletet oly módon változtassa meg, hogy a keresetet teljes egészében utasítsa el, és kötelezze a felperest az első- és másodfokú költségek megfizetésére. Az elsőfokú bíróság ítélete elsősorban az értékpapírok tekintetében téves. Indokolásából kitűnően osztotta az alperesnek azt az álláspontját, mely szerint az értékpapírok haszonélvezeti jogának ellenértéke nem állapítható meg. Amennyiben ennek megfelelő számítás alkalmaz, úgy azt kellett volna megállapítania, hogy érvényes végrendelet esetén az értékpapírok 50%-a értékének megfelelő értékhez jutott volna hozzá a felperes, a maradék 50%-on fennálló haszonélvezeti jog ellenértéke azonban nem számítható ki. A haszonélvezet a hasznok szedésének jogát jelenti, ami osztalékot fizető értékpapírok esetén jelentkezik. Olyan értékpapírok esetén azonban, amelyeknek eszközértéke változik, a haszonélvezeti jog értéke nem értelmezhető. A befektetési jegyek értéke ugyanis minden nap változik, attól függően, hogy a befektetési alap milyen módon teljesít, milyen a piaci megítélése, melyből következően az esetleges árfolyamváltozásból fakadó értéktöbblet nem a haszonélvezőt, hanem a befektetési jegy tulajdonosát illeti. Mindezek mellett az elsőfokú bíróság az értékpapírok tekintetében nem vette figyelembe, hogy a felperes e körben sem tett eleget kárenyhítési kötelezettségének, nem kérte haszonélvezeti jogának megváltását, mellyel gyakorlatilag ugyanabba a pozícióba került volna, mint érvényes végrendelet esetén, tehát hozzájuthatott volna az értékpapírok 50%-ához. Ezért, amennyiben az elsőfokú bíróság az értékpapírok vonatkozásában a felperes kárenyhítési kötelezettsége elmulasztásának jogkövetkezményeit alkalmazza, nem lehetett volna az értékpapírok hagyatéki eljárás során megállapított értékének 50%-ából levonni azt az összeget, amit a felperes kártérítésként korábban már megkapott. Az eddig kártérítésként felvett összesen 16.446.915 forintot az egyéb károkkal szembeállítva kellett volna figyelembe venni, ami a v.-i ingatlan vonatkozásában 6.750.000 forint, míg a ... ingatlan tekintetében 760.000 forint, továbbá az 1.100.000 forint perköltség. Mindezek összességükben kisebb összeget tesznek ki, mint amit eddig a felperes kártérítésként megkapott, ezért további kártérítés nem illeti meg.

A felperes fellebbezése részben alapos, az alperesi fellebbezés alaptalan.

Az alperes kártérítési felelőssége a perben nem volt vitás, az alperes azonban az érvényesített kár összegét vitatva, a keresetet a felperes kárenyhítési kötelezettségének elmulasztására, a peren kívüli teljesítésre és egyéb körülményekre hivatkozással kérte elutasítani. A kár összegének számítása tekintetében az elsőfokú bíróság döntése és indokolása egy kárelem (v.-i ingatlan) kivételével nem helytálló.

Az elsőfokú bíróság az alperes védekezését elfogadva, tévesen állapította meg, miszerint a felperest ért kár számításánál annak feltételezéséből kell kiindulni, hogy a végrendelet érvényessége és haszonélvezeti joga megváltása esetén a hagyaték állagának  $\frac{3}{4}$  részét szerezhette volna meg, amit utóbb a felperes is elfogadott. Az alperes álláspontját az ítélet az 1.Pf.21.425/2015/13/II. számú hatályon kívül helyező végzésének indokolására alapította. Erre tekintettel nyomatékosan utal az ítélet arra, hogy az alperes a hatályon kívül helyező végzés indokolásának ezzel kapcsolatos egy mondatára szövegkörnyezetéből önkényesen kiragadva és értelmezve hivatkozott. Az elsőfokú bíróság korábban hozott ítéletével a keresetet azért utasította el, mert álláspontja szerint, ha a felperes kárenyhítési kötelezettségének eleget tesz és kéri özvegyi haszonélvezeti joga megváltását, gyakorlatilag megszerezhetné volna a hagyaték felének tulajdonjogát, mellyel lényegében ugyanabba a helyzetbe került volna, mint a végrendelet érvényesülése esetén. Az ítélet hatályon kívül helyező végzés szerint ez az álláspont téves, mert az örökhagyó végrendeletében csak hagyatékának feléről rendelkezett felperes javára, míg a hagyaték másik felére a törvényes öröklés rendje érvényesült, ami alapján ezen részre haszonélvezeti jogot örökölt. Az ítélet kizárólag

ennek kapcsán, az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben fejtette ki, hogy a felperes a végrendelet érvényessége és haszonélvezeti joga megváltása esetén is csupán a hagyaték  $\frac{3}{4}$  részének állagát szerezhette volna meg, melyre tekintettel, özvegyi joga megváltása esetén sem kerülhetett volna a végrendelet érvényesülésével azonos helyzetbe. Mindezek mellett a periratok szerint az alperes a hivatkozott felperesi számítás „kiindulópontját” elfogadó nyilatkozatot nem tett, az arra alapított követelés összegét mindvégig vitatta.

A kifejtettek alapján kiemeli az ítéletábra, hogy az örökhagyó alperes által készített végrendeletében hagyatéka  $\frac{1}{2}$  részéről rendelkezett a felperes javára, aki annak alapján a hagyaték felének állagát örökölte volna meg. Ezért a felperes végrendelet érvénytelenségéből eredő kára az, hogy a hagyaték felét nem örökölte meg, melyre tekintettel az őt illető kártérítés is kizárólag a hagyaték felének értékéből kiindulva állapítható meg. Az elsőfokú bíróság a felperes által nem támadottan a per elbírálására alkalmazandó 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: Ptk.) 340. § (1) bekezdése alapján a kár összegének megállapításánál a felperes terhére értékelte, hogy kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget, mert a hagyatéki eljárásban nem kérte a törvényes öröklés rendje szerint őt megillető özvegyi haszonélvezeti joga megváltását, mely igény érvényesítése esetén a hagyaték állagából részesülhetett volna. Ezzel alapítva azonban – egy vagyontárgy kivételével – a kár összegével kapcsolatos számítása megalapozatlan, mert az egyrészt a teljes hagyatékra vonatkozó elszámoláson, továbbá egyes vagyontárgyakat terhelő haszonélvezeti jog értékének megállapíthatatlanságán, illetve téves számításán alapul. A Ptk. 616. § (4) bekezdése szerint, a házastársat a megváltásra kerülő vagyonból – természetben vagy pénzben – olyan rész illeti meg, amelyet mint az örökhagyó gyermeke, törvényes örökösként a leszármazókkal együtt örökölné, ami a perbeli esetben az egy leszármazóra tekintettel  $\frac{1}{2}$  rész. Ezzel tekintettel a felperes a végrendelet szerinti  $\frac{1}{2}$  részt illetően – a megváltással érintett vagyontárgyak tekintetében – az örökhagyó halálának időpontjára visszaható hatállyal annak felét, azaz a hagyaték  $\frac{1}{4}$  részének állagát vagy értékét szerezhette volna meg.

A v.-i ingatlanban kapcsolatban megállapított kár összegszerűségében helytálló. A perben beszerzett, a felek által nem vitatott szakértői vélemény szerint az ingatlan értéke az örökhagyó halálakor 22.500.000 forint volt. Az örökhagyó végrendelete alapján a felperes az ingatlan  $\frac{1}{2}$  részének állagát örökölte volna meg 11.250.000 forint értékben, a végrendelet érvénytelensége miatt azonban csak özvegyi haszonélvezeti jogot örökölt. Mivel az ingatlan az örökhagyó és a felperes által lakott közös lakás volt, erre a Ptk. 616. § (3) bekezdése alapján a haszonélvezeti jog megváltása nem volt kérhető, ezért ezen ingatlan tekintetében a felperest ért kár a végrendelet alapján őt illető  $\frac{1}{2}$  rész állagának értéke (11.250.000 forint) és az ezen hányadra általa örökölt özvegyi haszonélvezeti joga értékének különbözete. A szakértő a haszonélvezeti jog értékét az alperes életkora alapján az ingatlan egészének értéke 40%-ában (9.000.000 forint) állapította meg, ami a számszaki adatok alapján e jog Itv. 72. § (4) bekezdése szerint számított értéke  $(22.500.000 : 20 \times 8 = 9.000.000)$ . Ebből az ingatlan  $\frac{1}{2}$  részére eső haszonélvezeti jog értéke 4.500.000 forint, melyet levonva a 11.250.000 forintos értékből, a felperes adott vagyontárggyal kapcsolatos tényleges kára 6.750.000 forint.

A ... ingatlan tekintetében az elsőfokú bíróság a kárt a felperes által kimunkált számítást elfogadva tévesen állapította meg. Az örökhagyó hagyatékába halálakor az ingatlan  $\frac{1}{4}$  része tartozott, melynek értéke a szakértői vélemény szerint 3.800.000 forint volt. A végrendelet alapján a felperes ezen ingatlanilletőség  $\frac{1}{2}$  részének ( $\frac{2}{16}$  hányad) állagát örökölte volna meg 1.900.000 forint értékben, melyhez képest a végrendelet érvénytelensége miatt ezen illetőségre csupán özvegyi haszonélvezeti jogot örökölt. Haszonélvezeti joga megváltása esetén azonban a végrendelet szerint őt illető ingatlanhányad fele ( $\frac{1}{16}$  rész) tulajdonjogát vagy értékét szerezhette volna meg, melyre tekintettel kárenyhítési kötelezettségének elmulasztása miatt ezen  $\frac{1}{16}$  részre eső kárát az alperes a Ptk. 340. § (1) bekezdése alapján nem köteles megtéríteni. A másik  $\frac{1}{16}$  rész vonatkozásában azonban a

felperes kártérítésre jogosult, melynek összege az 1/16 rész tulajdonjogának 950.000 forintos értéke és az ezen illetőségre eső özvegyi haszonélvezeti jog Itv. 72. § (4) bekezdése szerint számított 380.000 forintos értékének különbözeteként 570.000 forint.

Az értékpapírok (befektetési jegyek) vonatkozásában az elsőfokú bíróság döntése és számítása téves, az ezzel kapcsolatos indokolása hiányos, önellentmondó és megalapozatlan, az alperes védekezésének téves értelmezésén alapul, továbbá anyagi jogi szabályt is sért. A felperes módosított keresetét megalapozó számítás szerint az értékpapírok vonatkozásában kártérítési követelésének alapja az értékpapírok eladásakor **B.Sz.-nek** kifizetett összesen 42.820.826 forint volt, melyből a végrendelet érvényessége esetén ennek fele, 21.410.413 forint illetve volna meg. Ebből egyrészt levonásba helyezte a bíróság jogerős ítélete alapján haszonélvezeti joga ellenértékeként őt illető és részére kifizetett összegeket, továbbá az alperes és a biztosítója által peren kívül teljesített kártérítést. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság az értékpapírok tekintetében a kártérítés számításánál a keresettől eltérően, az alperes védekezését elfogadva az örökhagyó halálakor fennálló értékéből indult ki, mellyel kapcsolatos indokolási kötelezettségét azonban elmulasztotta. Megállapítása szerint az értékpapírok örökhagyó halálakor fennálló 34.247.313 forintos értékéből a felperest a végrendelet alapján 17.123.660 forint érték illetve volna meg, ami a további számításai (ebből a felperes részére teljesített kifizetések levonása) alapján általa megítélten, kétséget kizáróan a felperes végrendelet érvénytelenségéből eredő kára. Ebből az elsőfokú bíróság levonásba helyezte a felperes által az értékpapírokat nyilvántartó bank és **B.Sz.** ellen indított perben részére haszonélvezeti joga ellenértékeként megítélt összegeket. E levonás ténye nyilvánvalóan ellentétben áll azon indokolásával, miszerint osztotta az alperesnek azt az álláspontját, hogy mivel a hagyatékba tartozó értékpapírok befektetési jegyek, a rájuk fennálló haszonélvezeti jog értéke „nem számítható”, mert „nem tudhatjuk, hogy mit tett volna az értékpapírokkal a felperes”. Jogilag értelmezhetetlen az elsőfokú bíróságnak az a hivatkozása, miszerint nem tudható, hogy a felperes mit tett volna az értékpapírokkal, továbbá erre vonatkozó indokolás hiányában az sem állapítható meg, hogy ez milyen kihatással volt a kár számítására.

Az elsőfokú bíróság részéről nyilvánvaló számítási hiba, hogy a felperesi kárként megállapított, az értékpapírok  $\frac{1}{2}$  részének 17.123.660 forintos értékéből a felperes részére az értékpapír állomány egészére fennálló özvegyi haszonélvezeti joga ellenértékeként megítélt teljes összeget és kamatát levonta. Ez nem helytálló, mert ezeknek csak a fele esik az értékpapírok végrendelettel érintett részére ( $\frac{1}{2}$  rész), a másik felére ugyanis a felperes a végrendelettől függetlenül érvényesülő törvényes öröklés rendje szerint örökölt haszonélvezeti jog alapján vált jogosulttá.

Tekintettel arra, hogy a felperesi kár pontos megítéléséhez szükséges számszaki adatok rendelkezésre álltak, azok alapján az elszámolás eredményeként mutatkozó 676.745 forintos különbséggel összefüggésben a Ptk. 359. § (1) bekezdése szerinti általános kártérítés alkalmazása anyagi jogi szabályt sértő.

Mindezek mellett, különös figyelemmel arra, hogy a felperes a több elemből álló kártérítési követelése után kamatot is igényelt, az alperes és biztosítója által kifizetett 5.000.000 forintot az elsőfokú bíróság a Ptk. 293. §-ának rendelkezését sértve számította be az értékpapírokkal kapcsolatban fizetendő kártérítés tőke összegébe.

Az anyagi jogi szabályok (Ptk. 339. § (1) bekezdése) alapján jogilag értelmezhetetlen az alperesnek kártérítési felelőssége alóli kimentése céljából arra való hivatkozása, miszerint nem tudható, hogy a felperes végrendeleti öröklését követően mit tett volna az értékpapírokkal. Nyilvánvalóan alaptalan az az érvelése is, hogy a felperes értékpapírokkal kapcsolatos kára nem az ő, hanem **B.Sz.** és az értékpapírokat kezelő bank jogellenes magatartása miatt következett be. A felperes kára ugyanis az, hogy az örökhagyó végrendelete alapján nem örökölhette meg a hagyatékba tartozó értékpapírok  $\frac{1}{2}$  részét, ami kizárólag a végrendelet érvénytelenségének következménye. Téves továbbá az alperes

azon álláspontja, hogy az értékpapírok tekintetében a felperest kártérítés nem illeti meg, mert haszonélvezeti jogának megváltásával megszerezhetné volna az értékpapírok felét, ezáltal gyakorlatilag ugyanabba a pozícióba került volna, mint a végrendelet érvényessége esetén. A végrendelet érvényessége esetén ugyanis, az ítéletábra hatályon kívül helyező végzésében is kifejtettek szerint, a felperes az értékpapírok  $\frac{3}{4}$  részét szerezhette volna meg, mivel a végrendelet alapján az értékpapírok  $\frac{1}{2}$  részét, továbbá a másik  $\frac{1}{2}$  rész özvegyi haszonélvezeti jogát örökölte volna, melynek megváltása esetén  $\frac{1}{4}$  rész illette volna meg. Ezzel szemben, a végrendelet érvénytelenségére tekintettel a felperes a teljes hagyatékra özvegyi jogot örökölt, melynek megváltásával az értékpapírok  $\frac{1}{2}$  részét vagy annak értékét szerezhette volna meg. Ebből azonban az alperes álláspontjával szemben, csupán annak fele ( $\frac{1}{4}$  rész) vehető figyelembe a kártérítési igény elbírálásánál, mert a másik felére a felperes a végrendelettel függetlenül érvényesülő törvényes öröklés rendje alapján vált jogosulttá.

Az ítéletábra álláspontja szerint, tekintettel arra, hogy a felperes által indított külön perben az értékpapírokra fennálló haszonélvezeti jogának értéke e jog megszűnésére figyelemmel pontosan megállapítást nyert, a hagyaték adott része tekintetében a felperest ért kár számítása az értékpapírok eladáskor fennálló értéke alapulvételével indokolt. Az értékpapírok ellenértékeként **B.Sz.** részére összesen 42.820.826 forint került kifizetésre, amelyből a felperest végrendeleti örökösnek ennek fele, 21.410.413 forint érték illette volna meg, ami az őt ért kár számításának kiindulópontja. A végrendelet érvénytelenségére tekintettel a felperes az értékpapírok  $\frac{1}{2}$  részének állaga helyett ezen részre özvegyi haszonélvezeti jogot örökölt. Ha azonban kárenyhítésként kéri özvegyi haszonélvezeti jogának megváltását, a megváltással az értékpapírok teljes állományának  $\frac{1}{2}$  részét vagy annak értékét szerezhette volna meg, melyből azonban az előzőekben kifejtettek alapján a végrendelettel érintett és a kártérítés alapját képező  $\frac{1}{2}$  részre csupán ennek fele ( $\frac{1}{4}$  rész 10.705.206 forint értékben) esik, mert a másik felére a végrendelettel függetlenül érvényesülő törvényes öröklés alapján vált volna jogosulttá. Kárenyhítési kötelezettségének elmulasztása miatt az alperes nem köteles megtéríteni a felperesnek az abból eredő kárát, hogy nem kérte özvegyi haszonélvezeti joga megváltását, ami a megváltással elérhető  $\frac{1}{4}$  rész 10.705.206 forintos értéke. Mivel az özvegyi jog megváltásával a felperes a végrendelet alapján általa örökölheto  $\frac{1}{2}$  részből csak  $\frac{1}{4}$  rész értékéhez juthatott volna hozzá, a másik  $\frac{1}{4}$  rész tekintetében felmerülő kárát az alperes köteles megtéríteni, ami az  $\frac{1}{4}$  rész értéke (10.705.206 forint) és az erre eső, az általa indított perben részére jogerősen megítélt özvegyi haszonélvezeti jog értékének különbözete. A jogerős ítélettel a bíróság a felperesnek haszonélvezeti joga ellenértékeként a teljes értékpapír állomány örökagyo halálától azok eladásáig (2007. április) bekövetkezett 8.581.513 forintos értéknövekedését, valamint ez után az eladástól 2011. szeptember 19-ig lejárt kamatként 2.865.402 forintot, továbbá a 8.581.513 forint 2011. szeptember 20. napjától a teljesítésig járó kamatát ítélte meg. Az értéknövekedés és annak lejárt kamata (8.581.513+2.865.402) összesen 11.446.915 forint, melyből az értékpapírok kártérítéssel érintett  $\frac{1}{4}$  részére eső összeg 2.861.728 forint. Ezt levonva az értékpapírok  $\frac{1}{4}$  részének 10.705.206 forintos értékéből, az alperes által fizetendő kártérítés 7.843.478 forint és annak – az értékpapírok eladásától 2011. szeptember 19-ig lejárt kamatként megítélt és kifizetett arányos részének levonására tekintettel – 2011. szeptember 20-tól járó törvényes mértékű kamata.

Az értékpapírok tekintetében az előzőek szerinti számítást meghaladó felperesi követelés alaptalan, mert kárát kárenyhítési kötelezettsége elmulasztása következményét figyelmen kívül hagyva, az értékpapírok eladási összértéke  $\frac{1}{2}$  részének 21.410.413 forintos értékére alapította.

A felperes megalapozottan kifogásolta az ellene **B.Sz.** által indított perben a terhére megítélt perköltség csökkentését. A bíróság a felperest a végrendelet érvénytelenségének megállapítására tekintettel, pervesztessége miatt kötelezte a le nem rótt illeték és **B.Sz.** képviseletével felmerült

ügyvédi munkadíj megfizetésére. Az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben, az adott helyzetben a felperestől nem volt elvárható, hogy saját költségére az alperes érdekében, az ezzel kapcsolatos, általa fizetendő kár esetleges csökkentése céljából fellebbezést terjesszen elő az ítélet ellen. Ezért az, hogy fellebbezését késedelmesen nyújtotta be, részéről nem jogellenes és felróható magatartás, ami alapot adna a perköltség tekintetében a részére megtérítendő kára mérséklésére.

A kifejtettek alapján az alperes által megtérítendő kár (6.750.000+570.000+7.843.478+1.400.000) összesen 16.563.478 forint, melyből a v.-i és ... ingatlanra eső összegek után az örökhagyó halála napjától köteles a Ptk. 301. § (1) bekezdése alapján kamatot fizetni. Az értékpapírok tekintetében a kár 2007. április 10-i egyenleg alapulvételével való számítására figyelemmel az alperest a késedelmi kamat szükségszerűen 2007. április 11-től terheli. A perköltség vonatkozásában a felperes alaptalanul igényelt az örökhagyó halála időpontjától kamatot, mert e tekintetben a felperes kára annak kifizetésével következett be. Ennek időpontja a felperes által a másodfokú eljárásban ezzel kapcsolatban szolgáltatott adatok alapján 2006. október 1.

A Ptk. 293. §-a szerint, ha a kötelezett kamattal és költséggel is tartozik, és a fizetett összeg az egész tartozás kiegyenlítésére nem elég, azt elsősorban a költségre, azután a kamatra és végül a főtartozásra kell elszámolni. A kötelezett eltérő rendelkezése hatálytalan. Eerre tekintettel, az elsőfokú bíróság számításával szemben, az alperes és biztosítója által 2006. április 25-én kifizetett 5.000.000 forintot e rendelkezésnek megfelelően kell elsősorban kamatra elszámolni.

A v.-i és a ... ingatlan tekintetében fizetendő kár összesen 7.320.000 forint és annak 2003. június 16-tól járó kamata. A 7.320.000 forint törvényes mértékű késedelmi kamata 2003. június 16-tól 2006. április 25-ig 1.985.725 forint, ami az alperes és biztosítója kifizetésével kiegyenlítésre került. Ezt levonva a megtérített 5.000.000 forintból, a tőketartozásra eső teljesítés 3.014.275 forint, amit levonva az alperest terhelő 7.320.000 forint kárból, 4.305.725 forint a kifizetéssel meg nem térült összeg. Mindezek alapján az időközi teljesítésre figyelemmel az alperes által ténylegesen fizetendő kár (4.305.725+7.843.478+1.400.000) összesen 13.549.203 forint, melyből 4.305.725 forint után 2006. április 26-tól, 7.843.478 forint után 2011. április 11-től, 1.400.000 forint után 2006. október 6-tól köteles késedelmi kamatot fizetni.

A kifejtettekre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint részben megváltoztatta és az alperes által fizetendő kártérítést 13.549.203 forintra és abból az egyes részösszegek után a fentiek szerinti időponttól járó késedelmi kamatára felemelte.

Az elsőfokú bíróság a megítélt 9.310.000 forint alapján a felperes pernyertességének arányát 43%-ban állapította meg, ez 20.651.163 forintos pertárgyértéknek felel meg, ami nem helytálló. A perben ugyanis a felperes legmagasabb kereseti követelésének összege 40.245.051 forint volt, ezért a perköltség megítélésénél a felek pernyertességének aránya ezen összeg alapulvételével ítéltető meg. Ehhez viszonyítva a felperes a felemelt kártérítési összeg alapján 34%-ban pernyertes és 66%-ban pervesztes. Ennek megfelelően az ítéletábra 34%-os pervesztessége alapján az alperes által fizetendő elsőfokú eljárási illetéket 306.000 forintra, a fellebbezési illetéket 550.700 forintra, a szakértői költséget 59.600 forintra leszállította, továbbá a felperes pervesztessége arányában (66%) az állam által viselt elsőfokú eljárási illetéket 594.000 forintra, a fellebbezési eljárási illetéket 1.069.100 forintra, a szakértői költséget 115.670 forintra felemelte. Mivel a felperes nagyobb részben pervesztes, ő köteles az alperesnek perköltséget fizetni. Ezért az ítéletábra az alperes perköltség fizetésére kötelezését mellőzte és a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a felperest kötelezte az alperes részére 734.570 forint perköltség megfizetésére. Ezt annak alapulvételével állapította meg, hogy a 40.245.051 forintos pertárgyértékből a felperes 13.549.203 forint értékben, az alperes 26.695.848 forint értékben pernyertes, melynek különbözete 13.146.645 forint, ami után az alperesnek perköltség jár. Ennek összegét a képviselőjével felmerült ügyvédi munkadíjként (a

hatályon kívül helyező végzésben megállapított másodfokú költség figyelembevételével) a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése szerint határozta meg, ami az áfát is tartalmazza. Egyebekben az ítéletábra az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban az alperes a nagyobb részben pervesztes, ezért az ítéletábra a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján őt kötelezte a felperes részére a másodfokú perköltség megfizetésére, ami a pervesztességével arányos, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (4) bekezdése szerinti, áfát is tartalmazó ügyvédi munkadíj. A 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján pervesztessége arányában kötelezte továbbá az alperest a le nem rótt fellebbezési illetékek megtérítésére, míg a felperes pervesztességével arányos illetéket költségmentességére tekintettel az állam viseli.

Budapest, 2019. április 11.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.  
a tanács elnöke

dr. Hegedűs Mária s.k.  
előadó bíró

Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k.  
bíró